

Jaarverslag 2009

Vrouwenstudio
Amalia

GEEREN - ZUID

Vrouwenstudio
Maxima

DOORNBOS EN LINIE

Inhoudsopgave jaarverslag vrouwenstudio's

1.	Voorwoord	5
2.	Inleiding	7
3.	Vrouwenstudio's in 2009	8
4.	Ruimte om vooruit te komen	17
5.	Toekomst	21

Bijlagen

I	Financiële rapportage	28
II	Kalender activiteiten Amalia 2009	30
III	Overzicht betrokkenen vrouwenstudio's	32

1

Voorwoord

Emancipatie start met jezelf kunnen redden en zelf keuzes kunnen maken. De vrouwenstudio's Amalia en Máxima zorgen ervoor dat vrouwen in Geeren-Zuid, Doornbos en Linie kennis krijgen en kennissen maken. Dat is nodig om voor jezelf te kunnen zorgen en uiteindelijk dromen uit te laten komen.

Het nieuwe College van Breda ondersteunt de emancipatiegedachte in haar programma @Breda. Mensen dienen voor zichzelf te zorgen. Dat komt voort uit de gedachte dat mensen creatief en vindingrijk zijn. De sleutels liggen bij henzelf en de keuzes die zij maken. Omdat je nu eenmaal niet alles alleen kunt, is het belangrijk dat je een sociaal netwerk hebt om je te helpen.

De vrouwenstudio's Amalia en Máxima willen vrouwen gereedschap geven om te participeren in de maatschappij. Dat ondersteun ik van harte. Vrouwenstudio's bereiken mensen die voorheen nauwelijks werden bereikt. Vrouwen in de wijk dragen zelf bij aan het beheer van het huis en zetten activiteiten op. Daarmee hebben zo'n 180 vrouwen een actieve bijdrage aan de maatschappij.

Ik wens van harte dat vele vrouwen op deze of andere manier een ontwikkeling doormaken om een eigen, zelfstandige rol te kunnen spelen in de maatschappij. Al dan niet doordat zij graag betaald gaan werken. In ieder geval doordat zij leren van anderen en andere wegen zien. Ik hoop dat de stad de komende jaren verlangens en mogelijkheden van mensen weet te mobiliseren. Organisaties als de vrouwenstudio's spelen daarbij een goede rol. Ik wens de vrouwenstudio's Amalia en Máxima dan ook veel succes toe met de slag die zij de komende periode willen maken en ben benieuwd naar de resultaten!

Saskia Boelema

Wethouder Leren en Organisatie gemeente Breda

2

Inleiding

Eind 2007 is vrouwenstudio 'Amalia' in Geeren-Zuid gestart. De studio is een buurtvoorziening alleen voor vrouwen, van verschillende nationaliteiten en culturen. Het is een plek voor ontmoeting, informatie, ondersteuning, emancipatie en persoonlijke ontwikkeling. De vrouwen leren er bijvoorbeeld samen te werken, initiatief te nemen, doelen voor zichzelf te stellen en ze leren hoe verschillende culturen in elkaar steken. De vrouwen regelen alles zelf, beperkt ondersteund door één professional. De vrouwenstudio fungeert ook als podium voor het bespreken van zaken die leven in de buurt en krijgt daarmee een steeds sterkere rol in het proces van wijkontwikkeling. De studio wordt actief ondersteund door de gemeente Breda, de woningcorporaties Laurentius Wonen, SingelvesteAlleewonen en WonenBreburch, door Surplus Welzijn en Werk aan de Wijk.

Vrouwen, of ze nu als gastvrouw werken, een cursus volgen, of aan een activiteit meedoen, krijgen via de vrouwenstudio perspectief, zicht op vooruitgang. Verschillende vrouwen hebben stappen gezet op de participatieladder, vaak met als doel om uiteindelijk een baan te vinden en onafhankelijk te raken van een uitkering. Zo'n proces kost vaak een paar jaar, en daarom is het verheugend om te zien dat dit jaar de eerste vrouwen zijn uitgestroomd naar betaald werk.

Vanuit andere buurten in Breda zijn initiatieven gekomen om de succesvolle formule van de vrouwenstudio daar te ontwikkelen. Dit heeft geleid tot de opening van een tweede studio in Doornbos en Linie: Máxima. De derde studio, Eva in de buurt Wisselaar, volgt in 2010 en er zijn plannen voor een vierde en een vijfde studio. De groei van de studio's vraagt ook om aanpassing van de organisatie, de rechtsvorm en herijking van de samenwerking tussen diverse partijen. In 2010 zullen keuzes worden gemaakt die de continuïteit op langere termijn waarborgen. In de afgelopen jaren kon de vrouwenstudio zich ontwikkelen dankzij een aantal flinke subsidies vanuit het Fonds Maatschappelijke Ontwikkeling (FMO), Innovatieprogramma Stedelijke Vernieuwing (IPSV), Wijkontwikkelingsfonds Gemeente Breda en Oranjefonds. Deze subsidies zijn na 2010 bijna geheel besteed en daarom zullen nieuwe geldbronnen moeten worden aangeboden.

In dit jaarverslag doen we verslag van de vrouwenstudio's in 2009. Maar meer nog willen we u inspireren en enthousiasmeren. We hopen dat de ervaringen van de diverse vrouwen en de resultaten die zijn bereikt u ervan overtuigen dat de vrouwenstudio's een wezenlijke bijdrage leveren aan de emancipatie en participatie van vrouwen en aan sociale verbindingen in de buurt.

Projectgroep Vrouwenstudio's

 Gemeente Breda

 Oranje Fonds

 WonenBreburch

 Werk aan de Wijk

 surplus

 SINGELVESTE alleewonen

Vrouwenstudio's in 2009

Vrouwenstudio Amalia, geopend in 2008, heeft in 2009 zijn positie in Geeren-Zuid flink verstevigd. Vrouwen uit de buurt weten de studio steeds beter te vinden. Wekelijks komen er zo'n 100 bezoekers. In 2009 zijn belangrijke mijlpalen bereikt. Er zijn veel activiteiten georganiseerd, cursussen gehouden, en bezoekers van buiten de wijk ontvangen. Daarnaast wordt er bij de koffie en thee tijdens de inloop nog steeds heel veel gepraat en gediscussieerd over allerlei alledaagse dingen. In 2009 is een tweede studio geopend, vrouwenstudio Máxima in de buurten Doornbos en Linie. Nog meer vrouwenstudio's komen eraan: in Wisselaar en wellicht in Geeren Noord. In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste ontwikkelingen en mijlpalen in 2009.

Proces

De twee vrouwenstudio's, Amalia en Máxima, hebben in 2009 verschillende stappen gezet. Voor Amalia was het het tweede jaar dat de studio open was. Máxima werd in 2009 opgezet en uiteindelijk in november geopend. De ervaring die bij Amalia is opgedaan, kon worden gebruikt bij Máxima. De beide studio's liggen in verschillende wijken. In Geeren-Zuid wonen vooral Nederlandse ouderen en jonge Marokkaanse en in mindere mate Turkse gezinnen. Doornbos en Linie is gevarieerder. Omdat de omstandigheden niet hetzelfde zijn, loopt ook de ontwikkeling van de vrouwenstudio's anders.

Gastvrouw van Amalia:

Leyla Safak

38 jaar

Turks

alleenstaande moeder

Wat betekent de vrouwenstudio voor jou:

Ik werk al bijna drie jaar als gastvrouw in vrouwenstudio Amalia.

Vol zelfvertrouwen ben ik me gaan ontwikkelen in de studio.

Ik heb al aan vele cursussen meegedaan; waaronder een training die ik heb gevolgd bij het Rode Kruis.

Ik ga nu zelf ook les geven aan andere vrouwen. Koken is mijn passie en daarom geef ik elke donderdag kookles, nu ben ik bezig om een mooi kookboek te maken. Hiernaast organiseer ik ook activiteiten zoals computerles, naailes enz. De vrouwenstudio heeft deuren geopend voor mij en andere vrouwen.

Proces Amalia

Eind 2007 is het projectplan "Vrouwenstudio Geeren-Zuid" ingediend. Drijvende kracht hierachter waren vrouwen uit de buurt Geeren-Zuid en een aantal professionals (van Singelveste Allee Wonen, Surplus Welzijn en Werk aan de Wijk). In november 2007 heeft de gemeente Breda een FMO-subsidie verstrekt voor de ontwikkeling en exploitatie van de vrouwenstudio voor een periode van drie jaar. Singelveste Allee Wonen heeft een pand ter beschikking gesteld. Partners hebben uren in het project gestoken. In 2008 heeft het Oranjefonds een extra subsidie toegekend voor de procesbegeleiding en ontwikkelkosten.

Vrouwenstudio Amalia gaat nu haar derde jaar in. Veel van de vrouwen van het eerste uur zijn nog steeds bij de vrouwenstudio betrokken. De betrokkenheid is onverminderd groot en zorgt voor voldoende continuïteit. De vrouwenstudio is minimaal 36 uur per week open voor alle vrouwen uit de buurt. In het weekend is de studio (om de belasting voor de omwonenden te beperken) gesloten. De studio is drie tot vier avonden per week open, o.a. voor een groep meiden uit de buurt. Het gekozen concept waarbij wordt uitgegaan van zelfbeheer, is een groot succes. Meer dan in de opzet was beoogd speelt het vooruitkomen op de maatschappelijke (participatie) ladder een grote rol. Inmiddels werken elf vrouwen uit de buurt als gastvrouw in de studio. Zij hebben een (gesubsidieerd) contract of werken als vrijwilliger. Daarnaast hebben nog vier vrouwen een contract; ze geven bijvoorbeeld taal- of naailessen. De eerste vrouwen zijn al doorgestroomd naar een baan. Deze persoonlijke groei is een direct gevolg van de methodiek. Het werk van de gastvrouwen is divers en de verantwoordelijkheid groot. Zij ontvangen gasten van binnen

Gastvrouw van Amalia:

Salimate Conte

26 jaar

Siera Leone

alleenstaande moeder

Wat betekent de vrouwenstudio voor jou:

In de vrouwenstudio heb ik nieuwe vrouwen en culturen leren kennen.

Samenwerken, meedoen met activiteiten en trainingen zoals

Belly & Bollywooddans, kookles, schilderen en natuurlijk Nederlandse taalles. Ik ben blij dat ik deze mogelijkheden binnenin de Vrouwenstudio heb gekregen omdat mijn Nederlands vooruit is gegaan en mijn ontwikkeling om als een vrouw in Nederland te leven.

en buiten de wijk en zijn ook verantwoordelijk voor het regelen van activiteiten en voorlichtingen. Op deze groep vrouwen wordt ook een beroep gedaan als de vrouwenstudio zich ergens moet presenteren of uitleg moet worden gegeven over de werkwijze en activiteiten van de studio. Er worden hoge eisen gesteld aan de gastvrouwen: een redelijke beheersing van de Nederlandse taal, het vermogen om met vele verschillende vrouwen en culturen om te kunnen gaan, het mee organiseren van activiteiten, het werven van vrouwen uit de buurt voor gerichte informatiebijeenkomsten. In de studio krijgen vrouwen de kans om als vrijwilliger aan de slag te gaan ook als ze deze kwaliteiten nog niet allemaal goed beheersen. De ruimte om te leren is er en ook de ruimte om fouten te mogen maken. Soms levert dit irritaties en kleine conflicten op. Ook hier is weer te leren hoe dan te communiceren, zaken op te lossen en afspraken te maken.

De vrouwenstudio treedt steeds meer naar buiten, naar de buurt, toe. De samenwerking met andere partijen in de buurt is groter geworden. Een voorbeeld is de samenwerking met basisschool de Fontein waar computerlessen en lessen Nederlands worden gegeven. En op verzoek van de huurdersbelangenvereniging Geeren-Zuid participeert nu ook een Marokkaanse vrouw uit de studio in deze groep.

Proces Máxima

Al kort na de opening van Amalia is in de buurten Doornbos en Linie het idee opgevat om ook daar een vrouwenstudio te openen. Er bestond al een initiatiefgroep van vrouwen die met grote regelmaat activiteiten organiseerde voor vrouwen uit de buurt. Zij waren hiervoor aangewezen op het buurthuis, waar niet alle vrouwen zich thuis voelden. Ondersteund door Surplus Welzijn hebben de vrouwen een projectplan gemaakt. Vervolgens heeft de projectgroep vrouwenstudio's dit plan verder uitgewerkt en vertaald naar een projectaanvraag richting gemeente en corporaties. De corporaties stelden al snel een woning ter beschikking en binnen enkele maanden werd subsidie toegezegd vanuit IPSV, wijkontwikkelingsfonds Gemeente Breda en het Oranjefonds. Zo kon vrouwenstudio Máxima een vlotte start maken. Na de zomer van 2009 is begonnen met de inrichting van de vrouwenstudio. Tevens is onder leiding van de procesbegeleider gestart met de structuur van de organisatie, werving van gastvrouwen en het maken van afspraken over de werkmethode. Op 18 november 2009 is vrouwenstudio Máxima officieel geopend. Al een week daarna bracht minister van der Laan van Wonen, Wijken en Integratie een werkbezoek aan de studio. De minister was zeer gecharmeerd van de opzet van de vrouwenstudio, wat er toe heeft geleid dat ambtenaren van het ministerie nog een extra bezoek hebben gebracht om zich verder te laten informeren over het concept. De gastvrouwen van Máxima hebben veel verschillende nationaliteiten en zijn afkomstig uit Nederland, Marokko, Egypte, Somalië, Irak, Kameroen en Sri Lanka. Met deze groep vrouwen is vervolgens gewerkt aan

“Het aantal bezoekers van Amalia heeft zich gestabiliseerd op zo'n 100 per week, per dag zo'n 25 tot 30 vrouwen.”

een activiteitenprogramma dat in januari 2010 van start is gegaan: Nederlandse les, Arabische les, creatieve ochtend, naailes en kookles. Daarnaast is er een open inloop.

Resultaat

Resultaat Amalia

Het aantal bezoekers van Amalia heeft zich gestabiliseerd op zo'n 100 per week, per dag zo'n 25 tot 30 vrouwen. Vanwege de omvang van de locatie is dit ook zo'n beetje het maximum. De bezoekers zijn met name Turkse en Marokkaanse vrouwen. Enerzijds oudere en meer traditioneel ingestelde vrouwen, anderzijds jonge moeders waarvan het merendeel hier door huwelijksmigratie is gekomen. Het bezoek van Nederlandse vrouwen blijft wat achterwege, zij redden het vaker op eigen kracht. In 2009 is ook gestart met een meidengroep voor meisjes van 13 – 18 jaar.

Regelmatig terugkerende activiteiten zijn:

- Kooklessen en het maken van een receptenboek
- Computerlessen
- Nederlandse les, ook voor analfabete vrouwen
- Naailessen
- Arabische lessen
- Visagie/verzorging/massage
- Theorielessen rijbewijs
- Voorlichting en opvoedingsondersteuning
- Galafeest voor de buurt
- Bijzondere ontmoetingen vanuit B-inmotion
- Daarnaast is in 2009 een reis naar Istanbul georganiseerd waar 30 Marokkaanse, Turkse, Nederlandse en Irakese vrouwen op eigen kosten zijn mee geweest.

Zie **bijlage II** voor een overzicht van alle activiteiten die in 2009 vanuit vrouwenstudio Amalia zijn georganiseerd.

Een belangrijk resultaat van de vrouwenstudio zijn de stappen die vrouwen hebben gemaakt op de maatschappelijke ladder. Hieronder is een overzicht opgenomen van de concrete resultaten:

Soort contract	Aantal contracten	Totaal aantal uur per week
Vrijwilligers	8	42
Vrijwilligers via vorm van re-integratie	3	32
Participatie banen	3	32
Inburgering	2	10
Loonkostensubsidie	1	36
Totaal	17 contracten	152 uur
Uitstroom, onafhankelijk uitkering	1	-

Resultaat Máxima

Het jaar 2009 heeft voor Máxima vooral in het teken gestaan van de opstart. In die korte tijd zijn al opmerkelijke resultaten behaald. Zo brengen 60 tot 80 vrouwen iedere week een bezoek aan de studio, en is er een goed bezochte meidenavond voor meisjes uit de buurt van 12 tot 18 jaar. De gastvrouwen in Máxima hebben heel verschillende culturele achtergronden wat er toe leidt dat ook de diversiteit aan bezoekers hoog is. Qua arbeidsparticipatie zijn de volgende resultaten bereikt:

Soort contract	Aantal contracten	Totaal aantal uur per week
Vrijwilligers	4	27
Vrijwilligers via vorm van re-integratie	6	39
Participatie banen	1	12
Inburgering	1	6
Regulier in dienst (zonder Loonkostensubsidie)	1	12
Totaal	13 contracten	96 uur

Financiële resultaten

De financiële resultaten voor de twee vrouwenstudio's laten een consistent beeld zien, dat in grote lijnen overeenkomt met de financiële meerjarenplanning zoals die in 2007 is opgesteld. In het eerste jaar is sprake van eenmalige opstartkosten, daarna is per studio zo'n 50.000 euro per jaar nodig voor de exploitatie. De belangrijkste uitgavenposten zijn: personeelslasten, huisvesting, ontwikkel- en organisatiekosten en kosten voor activiteiten. In de praktijk wordt de huisvesting geregeld doordat corporaties een woning ter beschikking stellen en hier ook het technisch beheer voor regelen. De vrouwenstudio draait wel op voor kosten van energie en verzekeringen. Inkomsten zijn loonkostensubsidies, bijdragen van partners en subsidies uit FMO, IPSV, wijkontwikkelingsfonds Gemeente Breda en het Oranjefonds.

De FMO subsidie à € 166.000 is toegekend aan vrouwenstudio Amalia en de looptijd daarvan is 2008 – 2010. Van de bijdrage van het Oranjefonds is € 22.000 bestemd voor deskundigheidsbevordering en training van de procesbegeleider en de gastvrouwen van Amalia. De resterende bijdrage van het Oranjefonds à € 68.300 wordt specifiek gebruikt voor deskundigheidsbevordering en training van de gastvrouwen en het opzetten van activiteiten voor Máxima. Voor Máxima is daarnaast een subsidie toegezegd uit IPSV en wijkontwikkelingsfonds Gemeente Breda van in totaal € 111.000 voor de jaren 2009 en 2010. Bijna alle subsidies lopen eind 2010 af, alleen de subsidie van het Oranjefonds loopt door tot medio 2011.

De financiële resultaten over 2009 zijn opgenomen in **bijlage I**.

“De belangrijkste uitgavenposten zijn: personeelslasten, huisvesting, ontwikkel- en organisatiekosten en kosten voor activiteiten.”

Gastvrouw van Amalia:

Nuriye Gur

Turks

Wat betekent de vrouwenstudio voor jou:

Vrouwenstudio heeft me veranderd waardoor ik me gezonder voel in mijn sociale contacten. Ik durf nu Nederlands te praten en loop niet meer weg wat ik voorheen deed. Ik ben zekerder van mezelf. Ik ben aan het veranderen en het voelt goed om nieuwe dingen te leren en te doen. Ik organiseer nu zelfs activiteiten. Ik voel me thuis in Amalia, ben trots en vol zelfvertrouwen.

Gastvrouw van Maxima:

Karima El Melissen

52 jaar

Marokkaanse

Wat betekent de vrouwenstudio voor jou:

Ik heb de afgelopen periode zo ontzettend veel geleerd. Ik zet me al 14 jaar vrijwillig in voor de wijk. Vaak in het buurthuis. Al heel lang wilden wij, een groep vrouwen uit de wijk, een eigen plek voor ontmoeting en ontwikkeling. Nu hebben we die gekregen met de komst van de vrouwenstudio Máxima. De studio voelt als mijn tweede huis. Ik merkte dat ik, nu ik als gastvrouw in de studio werk, mijn Nederlandse taal moest verbeteren. Ik volg nu twee keer per week Nederlandse les. In de vrouwenstudio ontmoet ik zoveel vrouwen van verschillende culturen en ik heb mijn werk hier. Ik ben heel blij en trots. En ik heb het echt ontzettend druk.

4

Ruimte om vooruit te komen

Een vrouwenstudio is een plek in de buurt waar vrouwen kunnen samenkomen en samenbrengen. Vrouwen van alle leeftijden en uit alle windstreken helpen elkaar. Ze organiseren zelf activiteiten en wisselen ervaringen uit, op een laagdrempelige manier. Er is alle ruimte om vooruit te komen, bijvoorbeeld door het volgen van een taalles, het organiseren van een activiteit of cursus, het werken als vrijwilliger of met een (gesubsidieerd) contract als gastvrouw. De vrouwen regelen het allemaal zelf, beperkt ondersteund door één professional.

Ze bedenken de plannen, beheren het geld en voeren het zelf uit. De vrouwenstudio fungeert ook als podium waar zaken worden besproken die leven in de buurt en krijgt daarmee een steeds sterkere rol in het proces van wijkontwikkeling. De studio biedt professionals de kans om met bewoners in gesprek te komen waarbij de vrouwen fungeren als schakel naar andere bewoners in de buurt.

Kernwaarden van de vrouwenstudio

Kenmerkend voor het concept van de vrouwenstudio's in Breda zijn de volgende kernwaarden:

- Samenwerken
- Zelfstandigheid
- Diversiteit
- Vooruitgang
- Respect
- Vrijheid
- Seculier

Organisatie

Gastvrouwen

Een vrouwenstudio wordt geheel geëxploiteerd in zelfbeheer. Een vaste groep van gastvrouwen is hiervoor verantwoordelijk. Zij worden ondersteund door de procesbegeleider. Dit betekent dat de vrouwen zelf aan geven wat zij willen en dit ook zelf regelen. In de studio zijn de gastvrouwen verantwoordelijk voor het dagelijkse beheer. In het eerste jaar ontvangen ze training op maat en worden begeleid door de procesbegeleider. Daarna kunnen er arbeidsplaatsen gecreëerd worden die passen binnen de re-integratie regelingen van de gemeente Breda. Ten behoeve van de continuïteit, openstelling, aanspreekpunt en kasgelden is er één hoofdgastvrouw met een contract voor maximaal drie jaar. Naast de gastvrouwen zijn er ook vrijwilligers actief, bijvoorbeeld voor de taallessen Nederlands en Arabisch en ondersteuning bij activiteiten. Voor de vrijwilligers worden de activiteiten zoveel mogelijk afgestemd op de persoonlijke re-integratietrajecten. Wekelijks vindt er werkoverleg plaats met de gastvrouwen en de procesbegeleider.

De gastvrouwen zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse ontmoetingen: koffie, thee, ontvangst. Zij zorgen voor een gastvrije sfeer, inventariseren de behoeften van de vrouwen aan activiteiten en zorgen voor de

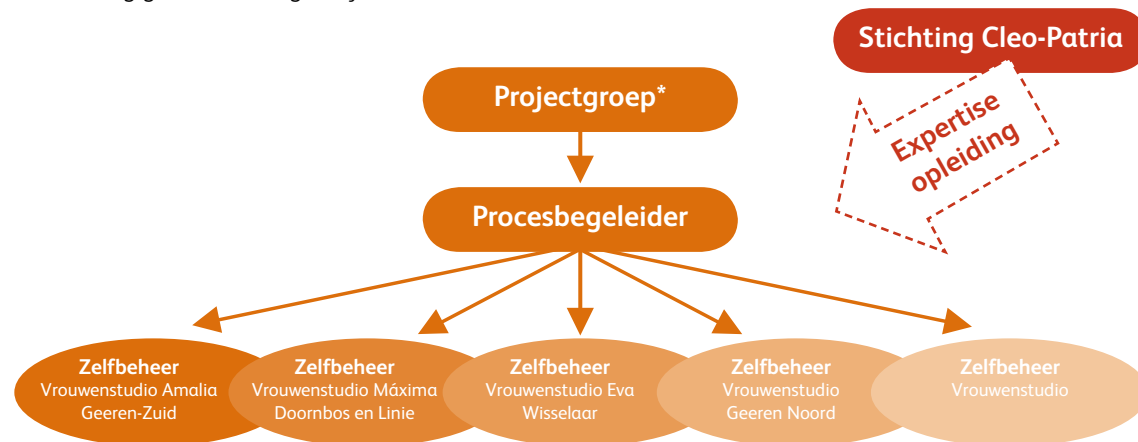
afstemming van de verschillende activiteiten. Ook zetten zij zich actief in voor het werven van vrouwen uit de buurt, die nog niet worden bereikt. Daarnaast regelen zij het schoonhouden van de woning en beheren het kasgeld.

Procesbegeleider

De procesbegeleider is verantwoordelijk voor het proces in de studio. De procesbegeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding van het proces en organiseert zelf niets. Deze begeleiding moet kansen schetsen en bieden en vrouwen in staat stellen hun belemmeringen geleidelijk op te heffen. Ook is het de rol van de procesbegeleider grenzen te stellen en de gastvrouwen te ondersteunen als zaken niet lukken. Zij moeten zich gesteund voelen, rugdekking krijgen bij het nemen van eigen initiatieven. Een belangrijke rol van de procesbegeleider is het continu bewaken en verder uitbouwen van de samenwerking binnen het team gastvrouwen. Per studio is ongeveer acht tot twaalf uur per week procesbegeleiding nodig (in de opstartfase meer). Het trainen van de gastvrouwen en vrijwilligers is een continu proces. Te ontwikkelen vaardigheden zijn bijvoorbeeld: leren vergaderen, leren organiseren, eigen initiatief nemen, verantwoordelijkheden aan durven gaan, goed communiceren, luisteren en conflicten kunnen oplossen.

Projectgroep

Voor alle vrouwenstudio's samen is er één projectgroep samengesteld. Deze projectgroep bestaat uit professionals afgevaardigd door de samenwerkende partners in de wijkontwikkeling (gemeente, corporaties, welzijnswerk). De projectgroep is op de achtergrond aanwezig en faciliteert en adviseert waar dat nodig is. Primair is zij verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de benodigde financiële middelen o.a. door het werven van subsidies. De projectgroep zorgt verder voor de verantwoording, o.a. in de vorm van het jaarverslag en de communicatie naar buiten. Tenslotte "bewaakt" de projectgroep het concept van de vrouwenstudio's. De dagelijkse administratie van de vrouwenstudio's wordt gevoerd door Werk aan de Wijk. Tot nu toe hebben de woningcorporaties woningen voor de vrouwenstudio's ter beschikking gesteld en zorgen zij voor het technisch beheer.

* Projectgroep bestaat uit: procesbegeleider, afgevaardigden Surplus/Samen naar Werk, Werk aan de Wijk, Gemeente Breda, Wonen Bredburg en Singelveste AlleeWonen.

Relatie met Cleo-Patria

Het concept van de stichting Cleo-Patria in Rotterdam heeft model gestaan voor de vrouwenstudio's in Breda. Deze stichting heeft in Rotterdam sinds 2001 al diverse vrouwenstudio's geopend. Bij de ontwikkeling van vrouwenstudio's in Rotterdam hanteren zij de volgende vijf beginselen:

Potentieel:

1. Iedere vrouw wil verandering, heeft de wil om te emanciperen en te participeren
2. Geloof in de kracht van de vrouw

Voorwaarden:

3. Veilige omgeving
4. Vrouwen voor vrouwen, vanuit herkenning en erkenning
5. Vraaggericht werken, wensen en initiatieven van vrouwen initiëren en faciliteren.

Deze vijf beginselen zijn ook als uitgangspunt gekozen voor de ontwikkeling van de vrouwenstudio's in Breda. Bij de opstart is Cleo-Patria nauw betrokken geweest. Medewerkers van Cleo-Patria hebben het concept en de methodiek toegelicht, en gastvrouwen opgeleid en begeleid. Cleo-Patria heeft inmiddels een eigen "keurmerk" dat voor vrouwenstudio's in het hele land wordt gebruikt. Daarmee staat het concept sterker in de markt en is het ook gemakkelijker om partijen (politiek, commercieel, maatschappelijke ondernemers) warm te krijgen voor het concept.

Nu de vrouwenstudio's in Breda een stap verder zijn, komen ook verschillen aan het licht. De schaal is anders, maar ook de wijze waarop de studio's zijn georganiseerd. In Rotterdam is sprake van een zelfstandige stichting. In Breda is bewust gekozen voor het betrekken van de partners o.a. via de projectgroep. Dit vergroot het draagvlak en zorgt voor korte lijnen. In Breda worden vrouwenstudio's ingericht op het niveau van de buurt, in Rotterdam is dit per studio verschillend. Vrouwen in de buurt kennen elkaar, komen elkaar op straat of het schoolplein tegen. Dit zorgt voor een hechte en informele sfeer in de vrouwenstudio. Daarnaast speelt bij de Bredase studio's de (arbeids)participatie een belangrijkere rol. Waar in Rotterdam wordt gewerkt met één betaalde gastvrouw en vrijwilligers, bestaat in Breda een heel scala aan mogelijkheden: naast vrijwilligers ook stageplaatsen, participatie-banen en banen met loonkostensubsidie.

Vanwege de verschillen tussen de Rotterdamse en Bredase situatie is daarom nog geen besluit genomen over aansluiten bij het keurmerk. De insteek is om met alle ervaring en alle lessen uit Rotterdam te komen tot een concept dat past bij de specifieke Bredase situatie. In de loop van 2010 zal worden bekeken hoe de samenwerking met Cleo-Patria verder wordt vormgegeven.

Toekomst

Breda kent twee vrouwenstudio's en het komende jaar komen er naar alle waarschijnlijkheid nog twee bij. Twee jaar geleden begonnen als een project zijn de vrouwenstudio's bijna niet meer uit de stad weg te denken. Dit vraagt om aanpassing in de organisatievorm en een betere verankering omwille van de continuïteit. Daarnaast zijn de studio's nog steeds in ontwikkeling en kunnen de geleerde lessen worden gebruikt bij de opstart van de nieuwe studio's. In dit hoofdstuk wordt een vooruitblik gegeven op de nabije toekomst.

Groei

Eind 2009 zijn er twee vrouwenstudio's: Amalia en Máxima. Er zijn plannen gemaakt voor nog twee studio's, één in Wisselaar (vrouwenstudio Eva) en één in Geeren Noord. De financiering voor Eva is inmiddels geregeld en de opening wordt verwacht in de zomer van 2010. De vrouwenstudio in Geeren Noord komt er alleen

als een aangevraagde subsidie uit het "preventiebudget" van het ministerie van VROM wordt toegekend. Duidelijkheid hierover wordt in juni 2010 verwacht. Zowel de huidige twee studio's als de twee beoogde nieuwe studio's bevinden zich allemaal in Breda Noordoost, een deel van de stad waar partijen al lange tijd samenwerken aan de verbetering van de leefbaarheid. Inmiddels breidt het concept zich verder uit en hebben vrouwen in de Haagse Beemden en de wijk Brabantpark ook initiatief genomen om een vrouwenstudio te beginnen. De haalbaarheid hiervan wordt momenteel onderzocht. De plannen om te groeien en meer studio's te openen worden steeds concreter, maar zijn wel sterk afhankelijk van het beschikbaar komen van voldoende financiële middelen.

Een direct gevolg van de vrouwenstudio's is de persoonlijke groei die de vrouwen maken. Met name de gastvrouwen van de studio's raken verder betrokken en pakken steeds meer op. Ze zijn begonnen met vooral uitvoerende werkzaamheden maar houden zich nu ook bezig met coördinerende en organiserende taken. De ambitie is om hen steeds meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden te geven. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door de hoofdgastvrouwen een rol in de projectgroep te geven.

Positieve neveneffecten

Bij de start van de vrouwenstudio's hadden de initiatiefnemers bepaalde ideeën over het concept en over de resultaten die ze wilden bereiken. Ze wilden een groep bewoners aanboren, die tot dan toe nog nauwelijks in beeld was. Ze wilden hen een ontmoetingsplek geven, een plek waar ze ervaringen konden uitwisselen en mee konden doen in de maatschappij. Twee positieve ontwikkelingen werden op dat moment niet voorzien, maar zijn na twee jaar vrouwenstudio's duidelijk naar voren gekomen:

1. De rol van de vrouwenstudio's in het proces van wijkontwikkeling
2. Stijging op de participatieladder

De rol van de vrouwenstudio's in het proces van wijkontwikkeling

Zowel Geeren-Zuid, waar de eerste vrouwenstudio Amalia is, als Doornbos en Linie, waar de tweede vrouwenstudio Máxima zich bevindt, zijn buurten die zich midden in een fysiek en sociaal ontwikkelproces bevinden. De komende jaren worden er woningen gesloopt, gerenoveerd en nieuw gebouwd. Dit heeft een flinke impact op de bewoners. Zij moeten (al dan niet tijdelijk) hun huis uit, krijgen nieuwe burens, kortom de hele sociale samenhang in de buurt verandert. Corporaties en gemeente vinden een zorgvuldige communicatie met bewoners belangrijk en betrekken hen graag bij dit proces. Daar speelt de vrouwenstudio een belangrijke rol in. Het begon met gesprekjes bij de koffie en thee met de gastvrouwen en bezoekers in de studio. Het heeft er nu in geresulteerd dat één van de vrouwen zitting heeft genomen in de klankbordgroep, dat bezoekers contacten leggen en het proces uitleggen aan andere bewoners, dat wijktafels worden bezocht etc. De vrouwenstudio is niet alleen een vindplaats gebleken, maar heeft zich ontwikkeld tot katalysator in het wijkontwikkelingsproces. Parallel hieraan is de vrouwenstudio één van de meest zichtbare onderdelen van het proces van sociale wijkontwikkeling.

“Diverse vrouwen hebben de vrouwenstudio als springplank gebruikt naar (regulier en gesubsidieerd) betaald werk.”

Stijging op de participatieladder

Via de vrouwenstudio's hoopten de initiatiefnemers vrouwen een laagdrempelige ontmoetingsplek te geven in de buurt. Centrale thema's zouden zijn: opvoeding in relatie tot veiligheid en leefbaarheid, verbetering leefklimaat door het creëren van sociale verbindingen, persoonlijke ontwikkeling, bijv. door organisatie van activiteiten of te werken als gastvrouw. Alle drie de thema's spelen inderdaad een rol, waarbij de resultaten op het thema van persoonlijke ontwikkeling ver boven verwachting zijn. De vrouwenstudio's hebben een belangrijke plek gekregen in de emancipatie en sociaal-economische participatie van de individuele vrouwen uit de buurt (voor concrete resultaten zie kader in eerder hoofdstuk). Diverse vrouwen hebben de vrouwenstudio als springplank gebruikt naar regulier en gesubsidieerd betaald werk.

Ambities werkwijze binnen de studio's

Samen met de gastvrouwen heeft de projectgroep twee verbeterpunten geformuleerd voor de werkwijze binnen de studio's: invoeren persoonlijk portfolio en professionaliseren registratiesysteem. Het persoonlijk portfolio wordt voor iedere vaste bezoeker gemaakt en bestaat uit een verzameling van alles wat de bezoeker bereikt. Bijvoorbeeld certificaten van gevolgde opleidingen, bevestiging van deelname aan diverse activiteiten etc. Al deze spullen worden verzameld in een grote ladekast, waar iedere deelnemer een eigen lade krijgt. Zo krijgen de vrouwen een tastbaar bewijs van hun vooruitgang, iets waar ze trots op kunnen zijn. Het tweede verbeterpunt is het inrichten van een registratiesysteem. Voor de continuïteit van de vrouwenstudio's en het werven van bijdragen en subsidies is het van groot belang dat de studio's kunnen aantonen wat ze daadwerkelijk bereiken. Denk aan bezoekersaantallen, ontvangsten, maar ook aan doorstroom- en uitstroomcijfers. Een knelpunt hierbij is dat sommige bezoekers heel huiverig staan tegenover het ter beschikking stellen van persoonlijke gegevens en dit de laagdrempeligheid niet ten goede komt.

Ambities omgeving

De vrouwenstudio heeft vanaf het begin veel belangstelling gehad, van buurtbewoners, van professionals, van bestuurders en politici, en van de media. De afgelopen maanden is gebleken dat de studio ook een podium is geworden waar zaken worden besproken die leven in de buurt. Vanuit de netwerkpartners is veel

Gastvrouw van Maxima:

Viaan Malek

46 jaar

Irak

Wat betekent de vrouwenstudio voor jou:

Ik leer heel veel van de vrouwen die hier komen. Ik heb hier ook werk gekregen in de functie van gastvrouw. Ik ontmoet veel vrouwen van verschillende culturen waar ik mee praat. Ik word sterker omdat ik mensen ontmoet die zeker zoveel problemen hebben als ik. We kunnen daarover praten en delen. Dan wordt het minder zwaar en voel ik me sterker. Ik leer beter Nederlands ik verbeter mijn taal en ik leer meer geduld te hebben en ik leer vergaderen.

belangstelling voor de studio. Veel vrouwen bezoeken inmiddels de studio, nadat zij hierop geattendeerd zijn door één van de netwerkpartners. Verder is de studio een goede ingang voor het halen en brengen van informatie. De vrouwenstudio's hebben een unieke positie in het proces van wijkontwikkeling en de uitdaging is om deze aandacht vast te blijven houden.

In de buurten zijn de studio's over het algemeen goed ontvangen. Er zijn ook wat negatieve geluiden, een aantal Nederlandse bewoners vindt dat er teveel aandacht is voor de medebewoners en dat er te weinig ruimte is voor de Nederlandse vrouwen. Deze kritiek klopt ten dele. De studio's richten zich vooral op vrouwen die nog weinig geëmancipeerd zijn en slechts in geringe mate participeren in de samenleving. In de praktijk zijn dit in Geeren-Zuid vooral Turkse en Marokkaanse vrouwen. Het actief betrekken van vrouwen met een andere etnische achtergrond is een aandachtspunt voor het komend jaar. Zo kunnen wijkbewoners inmiddels één middag per week tegen een geringe vergoeding in de studio komen eten en worden activiteiten in het buurthuis georganiseerd. In Máxima, in Doornbos en Linie, is dit minder een punt. Deze wijk is meer gemêleerd en daarom komen er vanaf het begin al vrouwen met veel verschillende achtergronden.

Organisatie

De ontwikkeling die de studio's doormaken, vraagt om aanpassing van de organisatievorm. De huidige vorm, met een projectstructuur, voldoet op termijn niet meer. In de loop van 2010 zal worden onderzocht welke structuur het beste past bij de vrouwenstudio's. Daarbij wordt allereerst gekeken of de vrouwenstudio's zelfstandig verder kunnen of zich beter kunnen aansluiten bij een bestaande organisatie. Hier zijn diverse tussenvormen mogelijk: een zelfstandige positie, waarbij allerlei ondersteunende diensten bij een andere organisatie worden ingekocht, of organisatorisch en juridisch aanhaken, maar verder autonoom opereren en communiceren. Daarna volgt een keuze voor een rechtsvorm. De toekomstige organisatievorm is ook afhankelijk van ontwikkelingen bij partnerorganisaties zoals Werk aan de Wijk.

Financiën

Elke afzonderlijke studio heeft zo'n 50.000 euro per jaar nodig om te kunnen functioneren, waarbij het uitgangspunt is dat huisvesting beschikbaar wordt gesteld door bijvoorbeeld een woningcorporatie. De afgelopen jaren is vanuit diverse bronnen subsidie ontvangen. Helaas staan de subsidiestromen de komende jaren flink onder druk en vormt dit een bedreiging voor het voortbestaan van de studio's. Daarom wordt bekeken welke mogelijkheden er nog meer zijn om de inkomsten te vergroten. Op dit moment bieden de vrouwenstudio's diverse vrouwen re-integratiebanen aan, zonder dat hier inkomsten tegenover staan. Een eerste stap is inmiddels gezet door erkend leer- en stagebedrijf te worden. Het streven is om met de afdeling Sociale Zaken van de gemeente Breda afspraken te maken over re-integratie inspanningen die de vrouwenstudio's gaan leveren en de bijdragen die hier tegenover staan. Daarnaast wordt gekeken of de activiteiten op termijn budgettair neutraal kunnen worden georganiseerd, bijvoorbeeld door de eigen bijdrages meer kostendekkend te maken. Ook wordt een aanbod aan diensten ontwikkeld dat inkomsten genereert, zoals de "bijzondere ontmoetingen" die B-inmotion organiseert. Voor 2010 is het gelukt om de begroting rond te krijgen. Daarna lopen diverse subsidies af en zal opnieuw naar middelen moeten worden gezocht.

Bijlagen

- I Financiële rapportage
- II Kalender activiteiten Amalia 2009
- III Overzicht betrokkenen vrouwenstudio's

Bijlage I - Financiële rapportage

Financieel jaarverslag 2009 Amalia

Omschrijving	Kosten	Subtotaal
Gastvrouw/Gastheer	21.311,82	
Vrijwilligersvergoeding	4.406,86	
Projectmedewerker	22.205,00	
Sociale lasten	11.185,91	
Kosten opleiding	1.680,67	
Andere personeelskosten	29,33	
Totaal personeelslasten		60.819,59
Kantoorbenodigdheden en -apparatuur	117,76	
Drukwerk	3.338,20	
Kosten van automatisering	530,97	
Telefoon	546,44	
Kosten administratie via Werk aan de Wijk	7.750,00	
Bijdragen lidmaatschappen en vakliteratuur	47,12	
Dienstreizen	166,72	
Representatiekosten, vakantiegelden	30,26	
Reclame/marketing	62,36	
Overige algemene kosten	6,95	
Totaal ontwikkel- en organisatiekosten		12.596,78
Materialen	1.176,40	
Activiteiten en trainingen bezoekers	6.369,06	
Kantinekosten	1.210,76	
Totaal kosten activiteiten		8.756,22
Onderhoud gebouwen	55,83	
Energiekosten	850,72	
Meubilair en stoffering	751,06	
Huur accommodatie	717,30	
Totaal huisvestingslasten		2.374,91
Totaal kosten		84.547,50
Opbrengst loonkostensubsidie	-19.392,00	
Opbrengst dienstverlening overig	-811,00	
Totaal Opbrengsten		20.203,00
Subtotaal kosten en opbrengsten		64.344,50
Subsidie Oranjefonds		-8.900,00
Subsidie FMO		-55.444,50
Resultaat		0,00

Financieel jaarverslag 2009 Maxima

Omschrijving	Kosten	Subtotaal
Projectmedewerker	11.700,00	
Sociale lasten	1.177,50	
Andere personeelskosten	200,00	
Vrijwilligersvergoeding	75,00	
Totaal personeelslasten		13.152,50
Kantoorbenodigdheden en -apparatuur	56,20	
Drukwerk	1.941,00	
Kosten van automatisering	52,65	
Telefoon	81,18	
Kosten administratie via Werk aan de Wijk	1.250,00	
Dienstreizen	107,33	
Overige algemene kosten	271,68	
Totaal ontwikkel- en organisatiekosten		3.760,04
Materialen	139,10	
Activiteiten en trainingen bezoekers	4.172,29	
Kantinekosten	475,94	
Totaal kosten activiteiten		4.787,33
Onderhoud gebouwen	9.366,77	
Materialen, machines en gereedschappen	120,00	
Afvalverwijdering	97,45	
Meubilair en stoffering	4.345,70	
Totaal Gebouwbonden kosten		13.929,92
Totaal kosten		35.629,79
Subsidie Oranjefonds		-3.768,65
Subsidie IPSV en wijkontwikkelingsfonds		-31.861,14
Resultaat		0,00

Bijlage II - Kalender activiteiten Amalia 2009

22 januari	Voorlichting Inburgering door gemeente Breda in het Turks
23 januari	Marokkaanse voorlichting inburgering gemeente Breda
10 februari	Training gastvrouwen Anneke de Goede van Cleo-Patria Vrouwenstudio's
12 februari	Open dag Rietveldhuis gastvrouwen Amalia zijn daar aanwezig
16 februari	Gastvrouwen nemen deel aan feestcommissie renovatie complex 70
2 maart	Wijktafel Geeren-Zuid met deelname gastvrouwen
4 maart	30 vrouwen uit Den Haag bezoeken Amalia in het kader van Vrouwendag
6 maart	Training gastvrouwen Anneke de Goede van Cleo-Patria Vrouwenstudio's
9 maart	Het project Grote Broer bezoekt Amalia
10 maart	Opname TV10 film voor FMO-projecten
12 maart	Voorlichting Wortel van Leven project rondom kinderboerderij
17 maart	Marokkaanse wijktafel
23 maart	Wijktafel Biesdonk, gastvrouwen presenteren Amalia in Biesdonk
27 maart	Bezoek aan Marshe Breda
31 maart	Grote Broer in Studio voor afspraak speelveldje Ph. Schonckstraat
3 april	Week van de maatschappelijke stage 3 leerlingen van Florijn waarvan 2 in de studio.
6 april	Start cursus Nederlands op de Fontein
10 april	Voorlichting Zorg op Maat in de Studio en afgesproken dat zij regelmatig de studio bezoeken om bewoners beter te leren kennen zodat meer mensen gebruik gaan maken van het aanbod Zorg op Maat.
17 april	Marshe Breda in Amalia op bezoek voor samenwerkingsafspraken
21 april	Weer voorlichting over inburgering in de studio aan analfabete vrouwen uit de wijk.
22 april	Amalia presenteert zich op FMO avond in de Avenue
7 mei	Bijeenkomst feestcommissie voor buurtfeest 4 juli
14 mei	Vrouwennetwerkdag in Must See door Breda Actief georganiseerd
19 mei	Latifa Cherabi bezoekt studio voor werving vrouwen voor cursus veiligheid in en om huis door het Rode Kruis. Vier vrouwen gaan deze cursus volgen.

24 mei	Open dag kinderboerderij presentatie samen met Wortel van Leven
28 mei	Karlijn Meulman met fotograaf Gast aan Tafel initiatief van Singelveste/AlleeWonen
30 mei	Internationaal kinderfeest (Atatürk) vrouwen helpen en verkopen hapjes bij Barca
17 juni	Bisschop van den Hende in de Studio
3 en 4 juli	Vorbereiding en buurtfeest Geeren-Zuid
6 juli	Stadswandeling met 20 vrouwen door de historische binnenstad van Breda en KMA
15 juli	Rosine van het Buurthuis 50 jaar
28 augustus	Ontmoeting B-inmotion met eten team van basisschool uit de IJpelaar
9 september	Bezoek van Vluchtelingenwerk in Studio
26 september	Manifestatie in het winkelcentrum presentatie samen met Bazaar en Hama
1 oktober	Voorlichting van Rode Kruis in studio
15 oktober	Deel afdeling MO gemeente komt eten in Amalia (B-inmotion)
20 oktober	Voorlichting GGD Turkse vrouwen
22 oktober	Excursie van vrouwen uit Tilburg in de studio
29 oktober	Bezoek uit Alphen aan de Rijn van de Welzijnsinstelling en gemeente
3 november	Bijeenkomst over veiligheid en jongeren in Buurthuis Geeren-Zuid
6 november	Bezoek Raad van Commissarissen AlleeWonen
13 - 15 nov.	Reis naar Istanbul
18 november	Opening Máxima
8 december	Voor het eerst een kerstboom en kerstversiering in de studio
16 december	Certificaten uitreiking in Bredaas museum aan deelnemers van projecten 1001 kracht. Gastvrouwen hebben training gevolgd en cursus Rode Kruis, en bezoekers studio hebben aan borduurproject meegedaan.
17 december	Voorlichting over de remigratiewet
19 december	Gala Feest in het Buurthuis

Bijlage III - Overzicht betrokkenen vrouwenstudio's

Procesbegeleider	Irene Nagtzaam	irene.nagtzaam@ziggo.nl
Gemeente Breda	Jan Franken	jpm.franken@breda.nl
	Carla Doorman	ce.doorman@breda.nl
Singelveste Alleewonen	Monique van Winkel	m.vanwinkel@alleewonen.nl
	Karolien Hillenaar	k.hillenaar@alleewonen.nl
Surplus Welzijn	Henk Akkermans	henk.akkermans@surpluswelzijn.nl
Werk aan de Wijk	Marianne Bijlsma	marianne.bijlsma@werkaandewijk.nl
Wonen Breburg	Riet van Gils	r.vangils@wonenbreburg.nl

De vrouwenstudio's zijn mede mogelijk gemaakt door:

Fonds Maatschappelijke Ondersteuning
Gemeente Breda
Innovatieprogramma Stedelijke Vernieuwing
Oranjefonds
Singelveste Alleewonen
WonenBreburg

Gastvrouw van Maxima:

Francisca Nouwt

31 jaar

Nederlandse

Wat betekent de vrouwenstudio voor jou:

Voor mij betekent de vrouwenstudio voor een belangrijk deel ontmoeting, het geeft een invulling in de dag die heel zinvol is.

Sinds kort heb ik binnen de vrouwenstudio een participatiebaan.

Ik leer mijn administratieve vaardigheden in deze baan. Ik voel me ook heel verantwoordelijk, want veel dat op papier gezet moet worden in de studio of gecontroleerd op taalfouten komt bij mij terecht. Ik ben de enige vrouw met Nederlands als moedertaal. Er komt echt van alles bij mij terecht en ik ben me ervan bewust dat ik elke dag echt heel veel leer. Soms hebben we heftige discussies en vaak kunnen we ook lachen met elkaar.

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van
Hoofdredactie & coördinatie
Vormgeving
Tekstschrijver
Drukwerk

Projectgroep vrouwenstudio's
Karolien Hillenaar & Irene Nagtzaam
Vormvreters, Breda | www.vormvreters.nl
Leny Braks Advies en procesmanagement, Breda
Drukkerij Damen | www.drukkerijdamen.nl

Vrouwenstudio
Amalia

GEEREN - ZUID

Vrouwenstudio Amalia
Willem van Kesselstraat 25
4827 LJ Breda

Vrouwenstudio
Maxima

DOORNBOS EN LINIE

Vrouwenstudio Maxima
Buys Ballotstraat 12
4816 CM Breda

